

до управління податковими ризиками можна досягти балансу між фінансовою ефективністю та сприянням економічному розвитку.

1. Виклюк М. Економічний зміст податкової безпеки та її складові. *Світ фінансів*. 2013. № 3. С. 126-134. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/svitfin_2013_3_16.
2. Крамаренко К. М., Сахно І. В. Податкова безпека в управлінні фінансовою безпекою держави. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7763>.
3. Податковий кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Антон СМІРНОВ

докторант кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат медичних наук, доцент

НЕВИРОБНИЧА СФЕРА ЯК АКТУАЛЬНИЙ НАПРЯМ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Сфера послуг сьогодні – це одна з найперспективніших галузей економіки, що швидко розвивається. Вона охоплює торгівлю і транспорт, фінанси і страхування, комунальне господарство, освітні та медичні установи, шоу-бізнес тощо. У розвинутих країнах сфера послуг є найбільшим сектором економіки. У ній працює в середньому 65-75 % зайнятого населення, на неї припадає 50 % обсягів капіталовкладень, 63-74 % валового внутрішнього продукту (далі – ВВП). Активно розвивається сфера послуг і в Україні (частка послуг у ВВП перевищує 40 %), де працює понад 55 % зайнятих в економіці людей [1, с. 7].

Деякі вчені пояснюють привабливість сфери послуг в Україні, зокрема:

- 1) скороченням державного фінансування, переходом надання послуг на платну основу, появою багатьох нових видів послуг (фінансово-кредитних і консалтингових, аудиторських, брокерських, трастових та ін.);
- 2) привабливістю ринку послуг для підприємців, оскільки надання окремих видів послуг практично не потребує наявності значного стартового капіталу;
- 3) посиленням конкуренції між підприємствами сфери послуг [2, с. 161].

Все це робить сьогодні сферу послуг особливо привабливою для вчинення кримінальних правопорушень, насамперед корупційного характеру.

Проте в сучасному світі в цілому, не тільки в Україні, корупція поширюється у всіх сферах життя суспільства: політиці, економіці, суспільних відносинах. Крім того, О. Царевич наголошує, що з огляду на зростання кількості проявів і масштабів поширення корупційних дій, що підривають як економічний потенціал держави, так і довіру громадян до органів державної влади, дозріла реальна необхідність прийняття невідкладних і дієвих заходів щодо боротьби з цими негативними явищами. У сучасному світі корупція виходить за межі кордонів окремих держав і лише акумуляцією спільних зусиль можна їй протидіяти. У зв'язку з цим, переконана автор, багато держав, що входять в Організацію об'єднаних націй і Раду Європи, обговорили і прийняли ряд міжнародних конвенцій, які сприяють боротьбі з корупцією посадових осіб органів влади. До таких документів вчена відносить, зокрема: Конвенцію Ради Європи «Про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом» 1990 р. (ратифіковану Україною 17 грудня 1997 р.), Конвенцію Ради Європи про кримінальну відповідальність за корупцію 1999 р. (ратифіковану в Україні 18 листопада 2006 р.), Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 р. (ратифіковану Україною 04 лютого 2004 р.), Конвенцію ООН проти корупції 2003 р. (ратифіковану Україною 18 листопада 2006 р.) тощо [3, с. 42].

Забезпечення законності у невиробничій сфері України насамперед охороняється Конституцією України, а також законами та підзаконними нормативно-правовими актами.

Так, згідно зі ст. 41 Конституції України проголошено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом. Громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися об'єктами права державної

та комунальної власності відповідно до закону. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним. Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їхньої вартості. Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їхньої вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану. Конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом. Використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі [4].

Ба більше, згідно із ст. 42 Основного закону держава повинна захищати права споживачів, здійснювати контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяти діяльності громадських організацій споживачів [4].

З цього виходить, що невиробнича сфера в Україні є невід'ємним елементом господарювання приватного та публічного права. Так чи інакше, всі громадяни України можуть вступати в суспільні відносини в сфері послуг. Це є правом кожної людини, що забезпечується Конституцією України та державою, зокрема в межах політики у сфері боротьби зі злочинністю.

1. Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг: навч. посібник. К. : ЦУЛ, 2012. 384 с.
2. Конах С. С. Роль сфери послуг у формуванні ВВП. *Молодий вчений*. 2014. № 12 (15). С. 159-162.
3. Царевич О. Зарубіжний досвід запобігання корупційних ризиків у сфері надання публічних послуг. *Law. State. Technology*. 2022. № 3. С. 41-46.
4. Конституція України від 28.06.1996 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

Olena SOVA

Associate Professor of the Institute
for Demography and Life Quality Problems
of the National Academy of Sciences of Ukraine
(Kyiv, Ukraine),
PhD (Economics), Associate Professor
<https://orcid.org/0000-0001-6386-6432>

**STRATEGIC DIRECTIONS FOR HUMAN CAPITAL
DEVELOPMENT IN THE KNOWLEDGE ECONOMY**

The modern economy is increasingly characterized by knowledge-intensive industries, rapid technological advancements, and the growing importance of human capital. The transition from traditional industrial economies to knowledge-based economies has elevated human capital as the key driver of productivity, innovation, and sustainable economic growth. Strategic development of human capital requires a holistic approach that integrates education, continuous learning, digital skills, and adaptability to ensure economic resilience and competitiveness.

Human capital, first of all, is a set of natural and acquired abilities, skills, experience, knowledge, information culture, motivation and mobility of individuals, which are invested and used in the economic sphere to obtain higher incomes at various levels [1, p. 80]. To remain competitive in the future, Ukraine must invest today in developing competencies in artificial intelligence (AI), the Internet of Things, data analytics, and cybersecurity. As digital technologies become more prevalent, these fields are emerging as key trends, demanding new skills and abilities from the workforce [2].

Let's look into key strategic directions for human capital development in the knowledge economy, focusing on education reform, workforce upskilling, digital transformation, and policy recommendations to create a more dynamic and adaptive labor market. A fundamental pillar of human capital development in the knowledge economy is a strong and adaptive education system. To meet the evolving needs of the global labor market, education must not only equip individuals with technical knowledge but also foster problem-solving abilities, adaptability, and interdisciplinary thinking. The following strategic priorities must be emphasized: